

men man lægger ikke Mærke til dem, der bo i Baghusene og i Stræderne, til dem, der sidde stille og arbejde. Men tager man de statistiske Oplysninger for sig, saa er det slaaende, aldeles paafaldende, hvor forholdsvis Saa de Velstaaende ere. Jeg kan nævne f. Ex. Resultaterne af Indkomsskatten; et Par Hundrede Tusind have over Skatte-minimum, alle Andre staa under Minimum eller have akkurat Minimum. Det er altsaa Hovedfordelen ved de indirekte Skatter, at hele denne store, ubestemte Masse, som det ikke er muligt at beskatte ad direkte Veie, kan man paalægge Skat og paa en forholdsvis heldig og nogenlunde rimelig Maade. Men deri ligger tillige, at naar man kun vilde bruge indirekte Skatter alene, vilde det være ubilligt, thi de indirekte Skatter komme jo væsentlig til at hvile paa de Fattige og stige ikke i samme Forhold som Skatteevnen. For at et Skattesystem skal være retfærdigt, maa de indirekte Skatter nødvendig suppleres af direkte; det er anerkjendt af alle Stater, ogsaa hos os, at det er For-maalet med direkte Skatter at give et Supple-ment, hvorved det samlede Skattesystem kan blive nogenlunde ligeligt. Det er Noget, Retfærdighed fordrer, at der et vist Forhold mellem de direkte og de indirekte Skatter, og dette Forhold er ogsaa hævdet fra gammel Tid. Undersøger man vore senere Toldre-former, baade i Gnevældstiden og i Friheds-tiden, vil det vise sig, at man har hævdet det Princip, at der skulde være det samme Forhold mellem de direkte og de indirekte Skattesatser. Dette Retfærdighedens Prin-cip, dette Kompensationsprincip for Forhol-det mellem de Velstaaende og de Ubemidlede blev hævdet ikke alene i 1863, men endog saa før 1848. Det er saameget nødvendiger at hævd, som den ganste naturlige Udvikling fører med sig, at de indirekte Skatter, For-brugsstatterne, have en Tendents til at stige. Det er navnlig Udviklingen af Kommuni-kationsmidlerne, som er Grund hertil. I det Kommunikationen bliver lettere, og det bliver lettere at faae fremmede Varer importerede, bliver ogsaa Udførselen større. Kan man indføre opstundt Ris, saa indfører man det og udfører Hvede, derved faaer man ikke bedre Yøde, men Forandringen medfører, at man kommer til at betale Told. Gaar man over fra at benytte Husflidens Frembringelser, fra at klæde sig i hjemmegjort Badmél og Bomuldstøi, til at klæde sig i indførte eller bekyttede Bomuldstøier, saa kommer der atter Told. Der kommer Told, enten Foll bliver rigere eller fattigere. Naar en Mand ikke har Raad til at spise Kjød, saa drikker han Kaffe, og Sukker bliver brugt istedetfor Saa-

læg paa Smørrebrød, som det blev oplyst i det andet Thing. Paa enhver Maade fører Ud-viklingen med sig, at de indirekte Skatter stige. Se vi, hvorledes Tilstanden var før 1848, altsaa i Gnevældens Tid, saa finde vi, at de direkte og de indirekte Skatter omtrent vare lige store; de indbragte hver omtrent Halvdelen af det samlede Skattebeløb, Halv-delen blev betalt af de Velstaaende, Halv-delen af den hele Masse. Men paa Grund af den naturlige Stigning af de indirekte Skatter viser det sig, at i 1865—66 udgjorde de direkte Skatter 36 pCt., de indirekte 64, og nu i 1881—82 udgjøre de direkte Skatter 24 pCt., de indirekte 76 pCt. De se altsaa, at ved en ganste naturlig Væxt glider en større og større Del af Skattebyrden nedad og lægger sig paa den Del af Befolkningen, som hele Befolkningen bærer; og jeg skal bemærke, at dette er uden Henhyn til Krigs-skatten. Toge vi Krigsskatten med, vilde Forholdet vise sig endnu stærkere. Netop fordi der saaledes er en naturlig Tendents for Skattebyrden til at glide over paa For-brugsstatterne, maa man vogte sig saa meget mere for at forøge dem. Men det forekommer mig, at det, man ved denne Leilighed er især med at gjøre, er at foretage en saadan Forhøielse. Det, man nemlig vil gjøre, er at slaa fast, at den ekstraordinære Forhøielse, som indførtes i 1864, skal være normal; dette ekstraordinære Tillæg vil man optage i de normale faste Satser. Nu er det blevet sagt, at Krigsskatten var et ganste naturligt og hensigtsmæssigt Tillæg. Ja, det er muligt, at det er hensigtsmæssigt, derpaa skal jeg ikke indlade mig, men ialtfald er det betragtet og har til den nyere Tid altid været betragtet som noget Extraordinært, som noget rent Midlertidigt. Den Mand, som forberedte denne Sag som Finantsminister, og som nu repræsenterer Odense Amts 4de Valgkreds (Morad), har for ikke lang Tid siden udtalt, at han aldrig havde anet, at denne hans Lov vilde faae en saa lang Exi-stents. Jeg skal minde om, hvad der er ud-talt af et æret Medlem, som Ingen vil mis-tænke for radikale Tilbøieligheder, det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgkreds (Gad), som da var Medlem af Rigsraadet. Han sluttede dengang Forhandlingerne og gav forjaavidt Tønen an. Det var omtrent de sidste Ord, som faldt ved Forhandlingerne om denne Sag i Rigsraadet, at denne Lov maatte betragtes som aldeles midlertidig, som en Slags provisorisk Lov, for under de da-værende Krigsforhold at staffe yderligere Pengene i Statskassen, altsaa som noget aldeles Midlertidigt, noget Provisorisk, og det ligger jo ogsaa i selve Sagens Natur og alle de